

Страна Редакције и Админ.:
Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Безплатна се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Паска, рукописе, новац и
све остало што се односи
на лист, слати власништву
листа.

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне.

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дни. 12.—
шест месеци . . . 6.—
три месеца . . . 3.—
један месец . . . 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . дни. 30.—
шест месеци . . . 15.—
три месеца . . . 7.50

Велика пометња

Последњи напор

БУКУРЕШТ, 25. марта

Руски успеси у Карпатима, као и око Черновице уне-
ли су велику забуну у главни аустријски штаб. После дугог
саветовања, коме је присуствовао и нарочити делегат из
немачког главног стана, решено је: да се знатан део јужне
војске, која оперише према Србији, пребаци на аустро-руско
бојиште у Карпатима и Буковини!

ЈУРИШ НА — НАРОДНУ КЕСУ

Седам милиона динара

VI

Побегоше лопови —

Господин министар војни
одредио је иследника по крив-
ци Милана К. Илића, Жив-
ка Богдановића, Сотира К.
Илића, Владе К. Илића и о-
сталих оптужених анкетном
истрагом за лиферацију рђа-
вих опанака.

Дотично лице које буде вр-
шило дужност иследника, има
за дужност да одмах покаже
важност § 68 војно судског
кривичног поступка.

Он, као правник зна како
гласи тај параграф. Ово је у
толико важније, што је већа
половина главних криваца по-
бегла у иностранство, веру-
јћи да их тамо не може
судска правда да дохвати.

Да се хтело и брже и са-
всније да ради по овој ло-
повској афери: да се хтело
да кривци одговарају и буду
осуђени, учинило би се давно
да буду иза решетке и да са
тога места дочекају најтежу
казну за своје тешко и не-
морално дело.

Још јасније говора § 143
закона о поступку војно-суд-
ском у кривичним делима.
Он наређује: „окривљени за
злочине или преступе, који
повлаче казну већу од 2 го-
дине затвора, или за бешчаш-
на дела, или који би хтели
бегати, браниће се из прит-
вора.“

Већина од ових злочинаца
побегло је, а мања остала.
Већина је побегла осећајући

своју кривицу и признавајући
и своју и својих помагача.

Да се не би десило да њи-
хова помагачи и кривци, који
се још налазе у Србији, да
примером побеглих и сами
побегну, треба иследник да
се одмах користи § 143 који
му даје право да кривцима
„немогући бегств“.

Истрагом, коју је вршио
скупштински анкетни одбор,
утврђена је кривица Милана
Владе, Сотира К. Илића и
осталих: утврђено је да су
извршили неморално и беш-
чашна дело; да су намерни
ишли на превару; да су ту
превару и извршили.

Превара, коју су они извр-
шили равња се издајству зем-
ље, јер је врела према зем-
љи и времену када се наша
војска најочљивије борила пр-
тив наших непријатеља —
аустријске војске. За ту кри-
вицу морају осетити сву за-
конску оштрину; они то мо-
рају у толико више да би ово
послужило као пример свима
онима, који би хтели да клец-
кају таквим путем и да, дају-
ћи рђаве ствари опљачкају од
наше државе милионе, у вре-
мену кад је скупа свака и
најситнија пара.

§ 143 закона о војно суд-
ском поступку помаже да се
не само кривци не извуку од
кривичне одговорности, него
да за своје дело и одговарају.

Иследник који има да по-
овете делу ради са законске
стране треба да ствар убрза
са стављањем у притвор кри-

ваца и тражења да се и оста-
ли кривци који су побегли,
или којима је дато одсуство,
као што је случај са пукон-
иком Душаном Поповићем
дојучерашњим начелником
кономског одељења министар-
ства војног, одмах позову или,
ако добровољно неће, онда
„а мерама које прописује кон-
венција“ о издавању криваца
са земљама које су са нама
у добрим односима, а у које
у кривци побегли.

Кривцима треба дати до-
каза да се више ни у Србији
кривци не могу да извуку
казне, и да оно што је било
рачије не може више да по-
навља! Кривцима треба утис-
нути у мозак да се узалуд
обмањују, да ће лако проћи
и да неће сести на оптуже-
ничку клупу на коју су да-
вно требали да буду слуште-
ли! Кривцима треба дати до-
каза да су прошла стара „до-
бра“ времена кад су сви на-
ређивали како ће да се суди,
и хоће ли у оште до суда
да дођ! Кривци треба да бу-
ду уверени да Владић Стано-
јевић и остали не могу, да се
страдају са правдом, и да ме-
то одговорности чекају наг-
раду.

Све то треба отети од кри-
ваца, и за њима залупити
тешка робијашка врата! Треба
учинити да и унуци наших
унука причају о страховитој
казни ових криваца; треба о-
ставити велике трагове, који
ће сведочити онима који за-
њима иду како се некад су-
дило.

Иследник по делу Владе
Илића и осталих треба да
брзо ради. У колико то брже
буде учинао, у толико је бо-
ље за њега; у колико брже
буде радио, у толико ће ње-

гов глас строга и савесна ис-
ледника бити већи! Но, ако
буде затезао; ако буде ишао
на руку кривцима, он ће па-
сти у тежак гљиб, а његово
ће се име помињати, онако
исто као што се помиње име
неког кривца.

Желили иследник да га из-
равнају са кривцима? Желили
да се мисли да је он у рука-
ма криваца — нека им иде
на руку! Желили да на ње-
гову главу падне оштра осуда
јавности, коју неваљалци нису
могли да поткупе, — нека
буде на страни криваца.

Ах, како је страшно дело,
како узвишен рад за савесног
судију!

Ми ћемо пратити рад ис-
ледника, јер хоћемо да ви-
димо ко је јачи: закон или
кривци

Епиграм

Meine Völker!

„Meine Völker!“ пише Франца
Кад Београд узе;
Кад побеже, нико није
Видео му сузе...

Fix.

За ратну сиротињу

Већ се приближује и пети
април дан последње исплате
новчане помоћи ратној сиро-
тињи. Општина београдска
учинила је од своје стране
све да се београдска ратна
сиротиња до краја рата ко-
лико толико издржава. Али,
узалуд су сви ти њезини на-
пори кад влада не показује
готово никакву вољу да томе
изађе на сусрет!

М. Ђутим чл. 1 закона о по-
магању невољника гласи: „ста-
рање о невољнима у рату

дужност је државе“. Три ме-
сеца је како се Месни Одбор
за помагање невољних кон-
ституисао. Он је већ достигао
и хаљадату нумеру на својим
канцеларским актима, али
још му држава није дала но-
вац за издавање помоћи глад-
нима.

И данас, кад сваки окат бо-
гаташ мора ма и полугласно
да изриче свој строги суд пре-
ма нехату државне власти, која
се игра са очајањем и крај-
њим стрпљењем гладнога све-
та: чак и данас држава не у-
виђа потребу помагања!

Месни одбор за помагање
невољника захтевао је више
пута од владе да ово пома-
гање ратне сиротиње пренесе
са општине на државу као
што гласи и сам закон о по-
магању. У место тога, влада
само посредује код Народне
Банке да београдска општина
добаја неопходне зајмове из
којих сада треба да помаже
невољне а које после мора
враћати банци, свакако пове-
ћавањем трошаринских и дру-
гих општинских дажбина.

На тај начин влада пере
руке од тога посла, посреду-
јући код Народне Банке за
зајмове ова се отреса тога
посла бацајући сву одговор-
ност на општину а с друге
стране гомилајући толики те-
рет општини, чини рђаву ус-
слугу београдском становни-
штву.

А закон? који треба да је
највећа сила у земљи он у
овом случају како се сад при-
мењује представља паучину
кроз коју бумбари пролећу а
мушице се хватају!

Влада Краљевине Србије
сама показује свету да се за-
кон не мора поштовати онде
где је у питању сиротиња!

Помоћ коју данас добија београдска ратна сиротиња она је по све мизерна. Један пас Владе Илића и других богаташа, поједе дневно најмање 0,80 п. д а мати или сестра београдског ратника који прима помоћ из општине не сме више да поједе од 0,20 п. д!

Ако ко има памети у овој земљи нека се сети да је све последњи час када треба помоћ пружити. Држава има новаца, то сви знамо, па зашто их чува ако неће помоћи ратну сиротињу? Ако ко има поштења у овој земљи нека се сети оних Игових речи: Ако народ нема шта да једе он ће појести своје власнике!..

КРОЗ ШИБУ

???

Пише ми један мој пријатељ: — Шта то треба да значи. Кад је избила афера са песком, један угледан београдски лист доспео је увиди чланак у коме је тражио, да се афераша набију на колац. И после тога, читаву недељу дава, под руском „На колац“ исти је лист доносио ствари, које су се односиле на аферу и афераше.

Сад је избила опет афера, само много страшнија, много прљавија, јер док се тамо крало на хиљаде, овде се крало на милијуне. Па ипак тај лист ћути.

Шта значи то?

Један војник

Или се питамо: шта значи то?

Уредништво

Против несавесника

— Једно нужно поређење. —

Недавно је у немачком Рајхстагу један посланик, прте ступући против поскупљивања животних намирница, узвикнуо: Ко из жудње за добити диже цену животним намирницама, стим треба поступити исто онако као и са непријатељским јухором, која испред наших чета обара мостове! —

Сасвим тачно, јер заиста и

не може да буде другачије. У рату сваки грађанин, као и војник, мора да подноси све жртве. За време рата нико не сме да тежи за тим да се обогати, да стекне, да заради. Ко у рату није чист као анђео, тај је прљав као ђаво. Средине нема. Или, или. Ко за време рата не ради часно, и свим својом снагом, тај је заслужио да га камењају, тај је непријатељ свога народа, своје отаџбине, њему нема места међу поштенцима, међу живима. Према њему не треба имати обзира, милосрђа. Ко војнику даје хрђаву храну, рђаву одећу, те га тиме терају у болницу, ко од војничких укућана отима од уста, ко подиже цену намирницама и богати се, ок за то време хранитељи породица иде у рову, то су све непријатељи отаџбине и они заслужују најгору, најсвијерију смрт.

Али није мањи кривац ни онај, ко их свесно, па чак и несвесно помаже. Он је саучесник у несавести, у непатриотском раду и заслужују исту судбину, исту казну.

Недавно је један несавестан београдски гротисла ухваћен да крије робу за коју је чекао бољу цену па да је прода. И док је цела јавност устала против овог неваљалца, нашао се на жалост један лист који га брани. Неколико богаташа, који не дају ни Богу божије, ни цару цареву, опљачкали државу са неколико милијона динара. Јавност је опет устала. Па ипак нашао се неколико неваљалаца, који су готови и спремни да бране ове зликовце, који су са своје не солидне лифтерације отерали у болницу неколико хиљада српских бораца. Шта више, један угледни београдски лист целој тој ствари, вије посветио ни један редак.

Међутим, у ступцима истог листа доношено је какве га њице боље стоје: да ли плаве или лила, и т. д. и т. д.

У круговима, који стоје веома близу овој плачкашкој банди, прича се, како је шеф ове банде, Влада Илић успео да поткупи један београдски лист, који ће га бранити, и који ће ову лиферантску не-

савесност приказати у ружичастим бојама.

Идемо да видимо.

РАБОШ

Пре неколико дана цела је јавност гракнула на њега: у његовој циглани нађа је роба, коју је сакрио, да је не би морао продавати по одређеној такси. И чекајући, да га због тога узму на одговор, и да га најоштрије казне, ја сам прелиставао стране листове и читао, каквим су све казнама кажњавани несавесни шпекуланти на страни, дотле се он београдском дрвеном калдрмом возио са гуменим

точковима. А да би иронија била већа, један војник је терао кола! —

За 5 стотинки

Дворска „Камбана“ која излази у Софији, доноси у своме последњем броју ово:

— Шпанија против Енглеске и Русије. — Огромни руски губитци у Пољској. — Убиства у Македонији. — Против Ловдона — Енглеска нарушава неутралитет држава — За мир! — Подли савезнички одговори! — Германија и Норвешка. — Потопљен енглески бреноносац. — Буна у Индији. —

ЗЛИКОВЦИ

— Бомбе у Подгорици —

ЦЕТИЊЕ, 25. марта.

23. марта појавио се, око 4 и по часа по подне, над Подгорицом аустријски аероплан и бацио на варош 7 бомби које су експлодирале уз страховито дејство. На главном тргу и шеталишту, где је због свечаног дана било много народа. Три су куће, на које су пале бомбе разрушене, а густа гомила света је разнесена. Зликовац је тражио најживље место које ће донети више жртава. На месту је остало 12 мртвих и 57 рањених тешко, већином жена и деце. За кратко време подлегла су ранама још три лица. Много их је унакажено а поједини су управо раскомадани тако да је тешко утврдити идентичност. Једна жена је, у моменту када је убијена, родила мртво дете.

Његово Величанство Краљ, осећајући с народом сав бол ове несреће и гнушања због недеља аустријских зликоваца, који мучки масакрирају мирно становништво, обишао је, у пратњи чланова краљевске владе, места и породице жртава. Изгледа да је подгоричка катастрофа највећа по броју жртава а јединствена и због тога што у овом рату ни један аероплан нигде није оставио толико крви и рушевина као што је оставио овде.

Берлин и Беч

— На заједничком послу —

„Рјеч“ доноси на уводном месту чланак, који се завршава овим речима:

„Берлин и Беч раде и у Румунији, и у Бугарској, и у Италији, и у Грчкој, и њихо-

ви напори нису без икаквог резултата, у колико год успевају да „одложе“ мешање тих држава.

Али државе Тројног Споразума не треба да се дуже задржавају на тим детаљима јужно европске политике. Тежње Тројнога Споразума обележене су јасно и правилно.

ФЕЉТОН

М. М. Николић:

Мали Степо

Повлачили смо се. Ноћу смо дошли у једно мало, сиromaшно село на нашој територији. Била је ведрa ноћ без месечине. Кад смо ту стигли, нисмо разапињали шаторе него смо наложили ватре и око њих полегали, те се мало одморили. Убрзо се и свануло. Поустајали смо, умали се, па се размилели по селу. Ја са Јанићијем Петковићем, мојим четним другом, који је био од мене много старији, дођем у једну кућу. Са друма, кроз велике дрвене вратнице, водила је једна стазица кроз вешке у кућу. Кућа, као и све сеоске куће, ниска, мала, али чиста и лепо окречена, покривена ћерамицом, а на средини ве-

лики димњак. Уђемо унутра. Затекнемо једну средовечну жену, где пече проју у препуљи, а поред ње, на троножној ст. лачици седи један мала дечко од десетак година и игра се лепим, шаљивим мачетом.

— Помози Бог, снашо! поздрависмо ону жену улазећи. — Бог вам помогао, војници! отпоздрви она и понуди нас да седнемо.

Ми седосмо, а онај мали приђе мени, па ме нешто загледа, најзад ме упита:

— Јеси ли ти војник?

— Јесам!

Он приђе мени ближе, ја га узех у крило, а он ме опет упита:

— А да л' вам требају добровољци?

— Требају нам, дабоме! А што питаш?

Мали ме гледаше право у очи својим нежним, невиним

Треба само стално ићи напред узврено и одлучно, не збуњујући се колебањем немоћних духом и слабих вољом. У свакој трагедији има и комичних улога. Нека и у великој европској трагедији буде неколико комичних личности из категорије оних што „увек долази доцка“.

Било бежи

— Неповољни резултати —

Рим, 26. марта

Пред једном угледном личношћу из талијанских политичких кругова, немачки посланик Било, изјавио је, како је он завршио своју мисију, ради које је дошао у Рим. Резултати, рекао је даље фон Било, нису ни најмање задовољавајући, и веома су далеко од остварења нада оних, који су га поглади у Берлин.

Венизелос

— Пред новим конфликтом —

ЛОНДОН 25 марта.

Рајтеров дописник из Атине јавља, како се одступање Венизелосова не треба тумачити као свршену ствар. Венизелос је отишао са крме, да би опет дошао и да би свој положај што јаче учврстио. Не треба никако то заборавити, да је Венизелос данас најпопуларнија личност у Грчкој.

У доброобавештеним круговима, влада тврдо уверење, да ће Венизелос у најскоријем времену опет узети државне послове у своје руке. Није искључено да ће ускоро доћи до нових конфликта између краља и Венизелоса. Свакако да ће ови конфликти, ако до њих дође имати веома значајне последице.

Дневне вести

За наше јунаке

По налогу Царице мајке Главна Управа Руског Црвеног Крста послала је руском посланику у Нишу 50.000 рубаља да организује вајну помоћ српских војника.

плавим очима, па ми шапатом рече:

— И ја бих ишао у добровољце; само да не чује нана.

Ја се насмејах.

— Што се смејеш? Ја хоћу да идем, јер ја сам Србин!

— Ама ти си још мали; не можеш пушку да држиш.

— Могу ја!

Он ућута, јер опази да у кућу улази његова мати, која је пре неколико тренутака изашла напоље.

— Како се зовеш? — упитах га.

— Степо.

Он се опет одмаче од мене, погледа ме, па приђе, загрли ме, те ме његова плава косица додириваше по лицу и рече тихо нежним гласом умилжавајући се:

— Поведи ме, бато, молим те! Поведи ме!

Ја се опет насмејах, пољубих га, јер ме беше дирну-

Ник: Кузевљ:

ВИЉЕМ ГОРДИ

Заблуделих мисли, занешене главе
Отрован срца и крвава мача,
Ко да небо пара Виљем горде
славе

Набусито гази преко царства
плача

Под ногама грешним у прабини
доле

Хиљадама душа у очају грца,
Хиљадама пиште, преклињу и моле
Хиљадама јадних цепену се срца

А он главу диже. У мрачној му
души

Презриво се цери демон славе
горде!

— „Крв, тако вљ жељна, туђа
ме не гуши

Похитајте једном моје дивље
хорде!

„Понесите собом ноже и ханцаре
Дар ичија прошлост икад беше
већа?..

Виљем славни носи орден прве
славе

Његова је вечност, његова и срећа
„Шта свет овај хоће, што се тако
буни?..“

Једним јачим кроком погазићу
дрве.

Та, видеће они ко су нови Хуни.
Какве су им казне и победе прве!“

Мач пламени вину, ко да небу
прети,

Ил' ко рис пакосни, што сам сабе
дави,

Исти Виљем Горди, као да се
свети;

У опакој злоћи песнице крвави
*

— Није вечност прошла, месеци
су мали..

О, Виљему Горди, где су мачи
твоји?..

Већ ко да их видим да су посустали
И да круна твоја у питању стоји.

А храброст, а слава? победа и
жудња?

Па и сунце вечно камо да ти сине?

У смрт! лажни царе лажна ти
побудња,

Твој геније горди умире и гине!..

Напустио Рим

Досадашњи наш посланик у Риму г. Михајловић отпутовао је у Напуљ одакле ће у Солун. Листови намењују уваженом дипломати изразе живих симпатија

Веза са Солуном

Железничка веза са Солуном није прекинута. И пошта и телеграф између Ниша и Солуна у исправном су стању.

Српски листови

Пештачки лист „Аз Ешт“ са задовољством констатује да у Мађарској сада више не излази ни један српски лист који би се штампао ћирилицом! Заиста „велики“ прогрес!

Француски лекари у Београду

Јуче су стигли у Београд 8 француских лекара. Они ће бити распоређени неки у Београд, а неки у околини.

За београдску сиротињу

Месни Одбор је решио да се београдској сиротињи изда помоћ, и то: породици 1 динар а сваком члану у породици по 0,30 п. д. дневно.

Одбор је већ добио од државе један део новца, који ће се кроз неколико дана разделити београдској сиротињи.

Г. Радојловић у Београду

Јуче је допутовао у Београд г. Ђ. Радојловић, члан главног одбора Срп. Црвеног Крста и представник Црвеног Крста у Београду.

Г. Радојловић, је собом донео и један део санитарског материјала, који је он донео из Француске и Швајцарске.

Заклетва поданика

Јуче су у Управи Вароши Београда заклетви дванаест нових поданика.

Покварена водоводна инсталација

Приликом последњег бомбардовања у Београду покварена је од гранате на два места водовод инсталација те један део Београда (Савамола и Зелени Венап) нема воде

Радови на оправкама су већ отпочети.

Седница општинског одбора

На идућој седници одбора општинског, председник београдске општине поднеће исцрпан реферат одбору о утроску зајма који је општина добила од Народне Банке.

И ако држава дотле не притекне у помоћ општини, општина ће бити принуђена да удари вључ у врата, јер и овако је последњом наредбом министра војног покуљено сво чиновништво општинско које је радило на издавању сиротињске помоћи, и упућено на војну дужност.

Оправка новог двора

Министар грађевина наредио је да се изврши о равка новог двора. За овај посао раписана је лицитацја. Међу осталим такмацима, тријавио се по злу познати Вагнер шлосер, то је онај који је за време Аустријанаца, непрестано шурвао у двору са Аустријанцима и који, да је среће, не треба ни да излази никако из апсе.

Ми имамо толико грађевинара и архитекта који су сад остали без посла и то све примерни грађани и добри Срби, и ако се овоме човеку уступи оправка двора овда је то права срамота за земљу у коју живимо.

Оболео

У Ваљеву је опасно оболео Др. Милан И-аковић, резерв. санитарски капетан.

Седница Месног Одбора

Синоћ је одржана седница Месног Одбора, на којој су претресани предлози г. Илије Милкића, он је предложио Одбору, да се одмах набави један вагон шећера, и да се за први мај отворе још три продавнице и набаве још три вагона шећера и разних других артикала.

Забрањено отварање прчварница у Београду

По наредби г. Мин. Унут. Дела Управа гр. Београда више неће дозвољавати отварање малих радњица и кафаница у Београду. Ова наредба важити докле се не буде дефинитивно утврдило да је зараза почела опадати.

Заробљеници на раду

Да би се спречило ширење заразе Министар Војни наредио је да се до даље наредбе обустави уступање заробљеника на рад пољопривредницима и установама на селу.

Нека се ови, с тога, не обраћају молбама за заробљенике.

Кажњена кафеџија

Јуче је Управа Вароши казначила неколико београдских кафеџија што су држали локале отворене преко одређеног времена.

Продаја општинског брашна

Општина београдска набавила је ситно млевено брашно и продаваће га становништву по 0,60 дина. кгр. Брашно се може узимати само по купонима, које ће издавати сиротински реони. Новац ће се полагати на местима где се издаје брашно и то: Цветни Трг Велика Пијаца, Крагујевачки Берам, Смедеревски Берам, Вишњички Берам, Ракиски Трг (Тркалиште). Ради лакшег издавања брашна потребно је да се сваки пријављује реону свога краја. Од једаред продаваће се старешини породице 2 кгр. а осталима члановима по 1 кгр. Од количине брашна којим општина располаже зависиће када ће се у недељи или у месецу издавати други купони. Обавештења о томе даваће сиротински реони

крају. Резултати истраге објавиће се у току идућег дана. Према онеме што је до сада нађено и утврђено узлад је спреман на бугарској територији.

Ради умирења

— Како лажу и лажу. —

ПЕТРОГРАД, 25. марта (службено). — Крај свих наших успеха у Карпатама и нашег сталног напредовања, Аустријанци, у својим коминикеима, упорно излажу своје тобожње успехе у борби са нама и набрајају наше неуспехе на карпатском фронту. Изгледа да је тим коминикеима циљ да загреју храброст и одрже мир у Аустро-Угарској, најзад у њиховом коминикеу од 21. марта, Аустријанци, не могући више продужити своје систематске лажи, признају да су били приморани да се пред нашим налетом повуку са својим трупама у крају Чизна-Бдеггерни. Тај аустријски коминике само тако може се узети за истинит, ако се у њега унесу две исправке, а нарочито ова да је то повлачење извршено на фронту од 25 врста и да се под крајем Чизна-Бдеггерна има разумети цео крај између Мезелборче и Ужока и да не треба заборавити да смо на томе терену заробили, за време последњих 15 дана, више десетина хиљада Аустријанаца.

У Пшемислу

ПЕТРОГРАД, 25. марта.

Према листама заробљеника, које су Руси заробили у Пшемислу и послали у унутрашњост Русије, њихов је број: 9 генерала, 2307 официра и 113 890 војника, 6800 рањеника не могу бити упућени у Русију већ морају остати у вароши где их негују 129 лекара и 100 болничара. Велика је количина ратног материјала, који смо задобили у Пшемислу, инвентар још није довршен, до сада смо набројали 900 топова од којих се велики број може употребити. Сваког дана проналазимо све нова слагалишта муниције и ратног материјала. Велики број топова, пушака ит.д. Аустријанци су побацали у Сан. Предузето је што треба да се све ово извуче из воде.

РУСКА ОФАНЗИВА

Ускрс на фронтовима

ПЕТРОГРАД, 25. марта. — 22 марта у свануће, наше јачачке предстраже, састављене из једне бригаде и потпомогнуте пешадијом предузеле су офанзиву од села Замушина ка селу Окну северо-источно од Черновца. Пред Окном се налазила једна јака аустријска позиција, добро организована, коју су били заузели војници 25. хонведског пешадиског пука. После силног напада и огорчене борбе на бајонет непријатељ је избачен из села Окна и потпуно су уништена два хонведска батаљона. У овој сјајној акцији заробили смо 25 официра и више од 1000 војника и запленили смо 8 митраљеза.

За време прошле недеље имали смо једну борбу северно-источно од Черновца, која је за нас испала повољна. 23 марта наша артиљерија је у томе крају уништила једну немачку позицију и један мост на реци Позога, на две врсте

**Струмички догађај
Резултат истраге**

НИЦ, 26. марта.

Прибављање материјалних доказа и саслушања по струмичком догађају приводе се

до његово детињско одушевљење.

Сутрадан морадосмо и одагле одступити. Отишли смо далеко, далеко одатле; прешли смо Ужице и Пожегу... Али дође и крај нашег одступања; ми смо се опет вратили, прешли Пожегу и Ужице и наступали даље...

Била је хладна, облачна ноћ. Ми смо полако наступали кроз шуме и поља, преко брда и равница... Дуго смо, дуго ишли. Опазисмо да смо у неком селу, да смо на друму. Са мном је опет био Јавићије. Он скрете негде у страну.

— Хајде овамо! Ево је наша кућа; хајдемо унутра, да се мало одморимо! довикну ми он.

— Где?
— Овамо!... У-ух!... Јао, шта је ово? дрекну наједном Јања и налете на мене, јер ја бејех за њим пошао.

— Шта? упиташ га.

— Неко стоји тамо... На летео сам му на груди.

— Ко је? викнух ја, али не добих одговора.

— Ко је? упиташ поново, али чух само одјек својих речи у тамној ноћи.

Приђосмо ближе.

— Ужас! Овај не стоји на земљи! шапну ми Јања.

— Обешен! викнух ја узбуђено.

Приђемо сасвим близу.

— Дете! Мушко дете! викну Јања запрепашћено.

Ја пресекох конопац и понесох са Јањом малишана у кућу. Врата су на кући била отворена. Свуд по кући указивале су се према слабој светлости мрље од крви по разбацаним стварима. Ми спустисмо малишана на једну даску и пођосмо огњишту да ложим ватру.

— Сирото дете! рече Јања тужним гласом.

Ја узех свећу и наднех се над лешом, да видим како изгледа ова једна од многих невиних, аустријских жртава; наједном стадох запањен. За плаках се.

— То је мали Степо! Сиромаш!

Његова лепа главица затурила се назад; његове плаве очи биле су отворене, немом су ме гледале, али као да су говориле: „Поведи ме, батко, молим те! Поведи ме!“

Прамчак његове косице, плаве као зрело жито, пао му на ведро, детиње челанце... Непрестано су ми зујале у ушима речи овога малишана: „Ја хоћу да идем, јер ја сам Србин!“

Сирсмах мали Степо! Он је сигурно и њима казао, да је Србин...

Шарл Вогел:

Српском војнику

У француском часопису, „Les Annales“ изишла је једна врло симпатична песма о српском војнику, пропраћен илустрацијом, која представља комору, а испод ове стоји један српски војник и чува стражу на снегу. Песма гласи:

Војник и радник, он љуби рат. Мирис барута опија му душу. Радник и војник, он љуби земљу, он умире у борба ако није победилац.

Јер његов је идеал истинска храброст. Груди у груди са непријатељем, бијући се као херој, он тријумфује и умире да би осветио нанету му увреду.

Поуздан у наваду и у одугирању, он до краја извршује свој задатак. А да се његова душа не би ни

када поколебала он у часима искушења мисли на Кара Ђорђа.

Ратна пошта

Молим управе болница или свако оно лице које ма шта зна о Карлу Шнајдеру медицинару, VII. пук I поз. да јави на адресу: Јован Шнајдер Ђуприја.

Умољава се свако најкошта зна где се налази мој братанац Јосиф Васић војник I чете III батаљона II активн. г. пука, који ми се није јавио данас никако.

У првом реду молим најпокорније г. капетана исте чете да ме изволи извести о моме братанцу на чему ћу му бити врло захвалан.

Обрен Јовановић
ба алин — Прокупље

Претплата на „Стражу“
стаје један динар месечно

северо-источно од села Вок на друму од Острољенке ка Мишињцу.

За време од 7. до 20 марта, у Карпатима смо заробили, на фронту у правцу Балиграда до правца Ужока 378 официра, 11 лекара и 33.155 војника и запленили смо 17 топова и 101 митраљез (на фронту од 15 врста заробили смо 117 официра и 16.928 војника и запленили смо 8 топова и 59 митраљеза).

На Кавказу

ПЕТРОГРАД, 25. марта. — 21. и 22 марта сви турски напади на наше десно крило приморског фронта одбијени су. У правцу Олти наш трupe су потисле Турке који су имали добру позицију. У том правцу заробили смо доста Турака. На осталим фронтима Кавказа било је само чарки

Надирање у Карпатима

ПЕТРОГРАД, 25. марта (службено). — Крај свих напада непријатеља, који је добио јаких појачања од немачких и аустриских трупа, наша офанзива у Карпатима продужује се, између реке Топље и правца Ужока. Сви врхови главног ланца Бескида, западно од краја села Успикигорже, у нашим су рукама и наше трупе једно за другим заузимају јужне контра форове. 24. марта смо заробили 2900 војника и запленили смо три топа и више митраљеза. На другим секторима целог нашег фронта нема никаквих важнијих измена, само што се чарке продужују.

23 марта у Карпатима смо успешно продужили нашу напад на целом фронту у пределу северно од правца према Бартфелду па све до правца према Ужоку. Знатно смо напредовали у пределу ланца Ужок око којег смо освојили широк фронт на главном планинском венцу и то на јужној падини тога венца, где смо заузели села Смелник и Оршруска. Покушај Аустријанаца, да против нападама спрече нашу офанзиву на извесним тачкама у Карпатима пропao је. Сви су непријатељеви напади били одбијени са великим губитцима по непријатеља. Повлачећи се, Аустријанци су западали своја сместишта са храном. У току истога дана заробили смо на фронту у Карпатима око 20 официра.

ФРАЦУСКА ОФАНЗИВА

Службени комичке

ПАЗИЗ, 25. марта. — Иако је кишна падала данас ми смо имали осетног напретка. Источно од Вердена заузели смо село Гусенвил и заузели смо гребене који доминирају током реке Орне. Више на југу смо напредовали у правцу Мезереа. У шуми Аљи и у шуми Бриле одржали смо оне што смо заузели и заузели смо још рова. У шуми Ле Претр имали смо нових успеха. Заробљеници су нам причали да смо за време последњих напада на јужни Вевр уништили 6 немачких батаљона.

Северо-источно од Хартмансвајлеркоффа заузели смо врх који је служио за место командовања једном немачком команданту бригаде. За време борбе од 24 марта ми смо наступали с оне стране тога врха и заробили смо доста Немаца.

Црвени Крст

Моли за помоћ: н ваца душека, гаћа, чарапа, сламарипа, кошуља, јоргана, јастука, поњава, ћилима шареница, пешкира, марама, назувица, опанка, шипел и црвеница и посућа.

Књижевност

„Дело“

У Нишу је, 15. ов. мес. изашла прва свеска књижевног часописа „Дело“, са овим садржајем:

Ново Дело, од Л. М.; Збег, слика од Ива Ђипика; Војводство Србија и Тамишки Банат, од д-р Јов. Радонића; Словенци. — Бројеви и рефлексije, од М. М. Косића; Илија Станојевић, од П. С. Талетова; Дипломатска предисторија европског рата: Кратак преглед израђен у Минист. Спољних Послова у Лондону. Предео са енглеског Л. М.; „Наша мала Србија“ од Ц. В. Вајлса; Економски преглед: Социјално-економска вредност Војводине, од д-р Љубомира Поповића; О забрани извоза злата из Србије, од д-р М. Стојадиновића; Белешке.

„Дело“ ће излазити два нута месечно, првог и петнаестог у месецу.

Американске играће карте

ЈОЗЕФ ГЛАНЦ
могу се добити код „Руског Цара“ у Нишу.

Сандука мртвачких
има готових свију сорти
код
ТИШЛЕРА РАКЕ
Балканска улица бр. 49. (Краљева пивара) код „ЗЛАТНОГ КРСТА“
БЕОГРАД
80 4-10

Знања ради

Од 15. фебруара продаваћу све сорте семена од поврћа, и пољских семена, а нарочито аршламе празо, и арпадишно семе. У исто време имаћу и арпадишно сејанца, за сађење. Продаваћу на већу и мању количину — Сва горња семена продаваћу у Јагодини пошто ће сваком купцу лакше доћи у Јагодину него у Београд.

ПОЗНАТА СЕМЕНАРСКА РАДЊА
Ђира Трајковић
из БЕОГРАДА —11—

РЕКОРД У ИЗБОРУ И ЈЕВТИНОЋИ

Женских шешира

и прибору, носи нови моде-салон

С. М. ЛАЗАРЕВИЋ

Краља Милана 120.

ПРОДАЈА И АНГРО

ПРОДАЈА И АНГРО

Ау паука београдског

Које треба нека се обрати у Парафин Јовану Ђорђевићу трговцу или Кости Бранковићу кафана „Пролеће“ може се добити на веће и мање количине, а има и једна количина црна лука од 2500—3000 кила. Цена умерена.

93

5—10

НЕКОЛИКО НАЈБОЉИХ

Шиваћих машина

кројачких, обућарских и домаћих „МИНЕРВА“ систем Vele Vilson због напуштања продајем јевтино.

С. М. ЛАЗАРЕВИЋ

Краља Милана 120

Ахтокије Ђорђевић

шпедитер

са канцеларијом преко пута г. Ранка Гођевца у згради Српске Банке

Јавља својим муштеријама и осталом трговачком свету да врши експедиције како увоз тако и превоз за унутрашњост Србије 4 10

Наш добри и никад непрежаљени: супруг, отац, свекар, брат и деда

+ Ђожидар Цветковић

кафеџија код „Борче“

преминуо је 25. о. м. после кратког а тешког боловања у 58 години свога живота.

Београд, 25. марта 1915 г.

ВЕЧИТО ОЖАЛОШЋЕНИ:

Супруга Милева, синови: Михаило и Александар, кћи Софија и Јелена, снаја Милица и остала многобројна родбина.

97

2-3

РАДЊА СА ГОТОВИМ ОДЕЛОМ

САВИЋА И МАЈДАНЦА — БЕОГРАД

Препоручује своје БОГАТО СТОВАРИШТЕ, мушког одела

Највећи избор дечијих хаљихица за празнике

Скреће се пажња муштеријама из унутрашњости да могу и поштом поручити што ће се најбрижљивије извршити.

ЦЕНЕ СУ ВРЛО СОЛИДНЕ